

Hyvä hallinto Suomen Metsätieteellisessä Seurassa

Tämän toimintaohjeen tarkoitus on esittää, millaista hyvää hallintotapaa Suomen Metsätieteellisessä Seurassa tulee noudattaa.

Ohje on tarkoitettu avuksi ja opastukseksi kaikille Seurassa toimiville henkilöille, mutta erityisesti sen hallituksen jäsenille ja toimihenkilöille. Tarkoitus on myös kertoa mahdollisimman avoimesti ja läpinäkyvästi Seuran jäsenille ja sidosryhmille, millaisia periaatteita ja hyviä käytäntöjä Seura sekä sen hallitus ja toimihenkilöt ovat sitoutuneet noudattamaan kaikessa toiminnassaan.

Suomen Metsätieteellisen Seuran toimintaa ohjaavat ensisijaisesti Seuran säännöt ja sen hallinnoimien rahastojen säännöt. Lainsäädännöstä tärkeimpiä ovat Yhdistyslaki (503/1989), Kirjanpitolaki (1336/1997) ja Tilintarkastuslaki (1141/2015). Seura sitoutuu noudattamaan toiminnassaan myös Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeita. Tässä Seuran hyvän hallintotavan ohjeessa lainsäädännön asettamia velvoitteita ei ole esitetty erillään muusta tekstistä.

Seuran hallinnon peruseriaatteet ovat avoimuus, läpinäkyvyys ja jäsenten tasapuolinen kohtelu.

Seuran tarkoitus

Suomen Metsätieteellisen Seuran tarkoituksena on toimia Suomen metsätieteellisen tutkimustyön hyväksi ja olla niiden henkilöiden yhdyssiteenä, jotka harjoittavat tällaista tutkimusta tai edistävät sitä. Seuran sääntöihin kirjattua tarkoitusta noudatetaan Seuran kaikessa toiminnassa.

Seuran toiminnan tulee täyttää lainsäädännössä asetetut yleishyödyllisyyden edellytykset. Seuran toiminta ei saa kohdistua vain rajoitettuihin henkilöpiireihin tai sidosryhmiin, vaan Seura toimii yksinomaan ja välittömästi yleiseksi hyväksi aineellisessa, henkisessä tai yhteiskunnallisessa mielessä. Toiminta ei saa tuottaa siihen osallisille taloudellista etua kohtuullista suurempana palkkana tai muuna hyvityksenä.

Seuran ja sen hallinnoimien rahastojen säännöt julkaistaan Seuran verkkosivuilla.

Hallituksen toimivalta ja tehtävät

Suomen Metsätieteellisen Seuran hallitus johtaa, ohjaa ja valvoo Seuran toimintaa. Sen tehtävänä on myös laatia esitykset Seuran keskeisistä toimintaperiaatteista ja -suunnitelmista ja valvoa niiden toteutumista. Tällaiset esitykset ja kertomukset samoin kuin muut Seuran tai rahastojen säännöissä määrätyt asiat hallitus vie jäsenkokouksen päätettäväksi.

Hallitus on vastuussa Seuran tarkoituksen toteuttamisesta, toiminnan järjestämisestä ja varojen hoidosta. Se vastaa myös siitä, että Seuran ja sen hallinnoimien rahastojen varoja käytetään niiden sääntöjen mukaan.

Hallitus huolehtii myös siitä, että Seuran organisaatio ja henkilöstö työtehtävineen ovat tarkoituksenmukaisia Seuran tavoitteiden kannalta ja että Seuralla on toimiva valvonta- ja ohjausjärjestelmä. Hallitus voi antaa asioiden valmistelu- ja toimeenpanotehtäviä muille toimielimille tai -henkilöille, mutta vastuu toiminnan järjestämisestä ja valvonnasta säilyy aina hallituksella.

Hallitus vastaa Seuran kirjanpidon järjestämisestä, tilinpäätöksen laadinnasta sekä tilintarkastuksessa mahdollisesti havaittujen puutteiden korjaamisesta. Se vastaa myös Seuran toiminnan sisäisen valvonnan järjestämisestä ja siitä, että yhdistysten valvontaa koskevien säännösten edellyttämät ilmoitukset tehdään viranomaisille määräajassa.

Hallitus pitää huolen siitä, että Seuralla on selkeät ja ajantasaiset ohjeet koskien laskujen hyväksymisvaltuuksia ja taloushallinnon sisäisiä kontrolleja. Myös Seuran tilien käyttöoikeudet on määritelty tarkasti ja ajantasaisesti. Seuralla on toimintastrategia, joka luo suuntaviivat pitemmän aikavälin tavoitteille ja tukee toiminnan suunnittelua. Hallitus vastaa strategian laatimisesta, päivittämisestä ja toteutumisen arvioinnista. Hallituksen tulee esittää strategia ja sen muutokset jäsenten hyväksyttäväksi Seuran kokouksessa.

Hallituksella ei ole yleistä päätöksenteko-oikeutta Seuran asioissa, sillä hierarkkisesti se sijoittuu päätösvaltaa käyttävien jäsenten alapuolelle. Jos on tulkinnavaraista tai epäselvää, kenen kuuluu tehdä päätös asiassa, hallituksen tulee tiedustella jäsenistön kantaa asiassa tai alistaa tekemänsä päätös jäsenten hyväksyttäväksi. Suhteessa jäsenkokoukseen ja hallitukseen Seuran toimihenkilöillä on valmisteleva ja toimeenpaneva rooli.

Seuran muiden toimielinten ja tavanomaisten työryhmien puheenjohtajat ovat pääsääntöisesti hallituksen jäseniä.

Hallituksen kokoukset

Hallituksen koollekutsuminen ja asialistan laatiminen on hallituksen puheenjohtajan vastuulla, mutta käytännön järjestelyistä voidaan sopia ohjesäännössä tai työjärjestyksessä. Hallituksen puheenjohtaja tai tarvittaessa varapuheenjohtaja sekä Seuran toiminnanjohtaja ja muut toimihenkilöt huolehtivat siitä, että kaikilla hallituksen jäsenillä on riittävät ja ajantasaiset tiedot päätösten tekemiseksi.

Hallituksen jäsenten tulee huolellisesti asioihin perehtyneenä osallistua kokouksiin. Heidän on perehdyttävä aktiivisesti ja huolellisesti myös Seuran toimintaa ohjaaviin sääntöihin ja lakeihin. Huolellisuusvelvoitteen vastapainoksi hallituksen jäsenillä on selonotto-oikeus, so. oikeus saada tietoja Seuran toiminnasta ja taloudesta siinä määrin kuin huolellinen tehtävien hoitaminen tätä edellyttää.

Hallitus noudattaa kokouksissaan avointa ja rakentavaa keskustelukulttuuria, jossa kunnioitetaan erilaisia näkemyksiä ja mielipiteitä sekä kannustetaan tuomaan esille uusia näkökulmia.

Päätöksentekoon osallistuneella hallituksen jäsenellä on oikeus esittää eriävä mielipiteensä tehdyn päätöksen johdosta. Eriävä mielipide on ilmaistava heti sen jälkeen, kun päätös on tehty ja siitä on tehtävä merkintä pöytäkirjaan. On suositeltavaa, että eriävä mielipide perustellaan ja perustelu kirjataan pöytäkirjaan.

Hallituksen jäsenet kunnioittavat ja noudattavat hallituksessa tehtyjä päätöksiä. Heidän ei tule kuitenkaan hyväksyä lain tai sääntöjen vastaisia päätöksiä tai näiden täytäntöönpanoa.

Hallitus pyrkii päätöksenteossaan, samoin kuin sen valmistelussa ja toimeenpanossa, johdonmukaisuuteen ja läpinäkyvyyteen. Päätösten tulee olla selkeitä ja ymmärrettäviä ja niistä pidetään pöytäkirjaa. Juoksevasti numeroidut pöytäkirjat liitteineen säilytetään luotettavalla tavalla ja pysyvästi. Myös päätösten perustelut kirjataan pöytäkirjoihin, jos tällä voidaan katsoa olevan myöhempää merkitystä Seurassa noudatettavien menettelytapojen tai Seuraan toimintaa ohjaavien periaatteiden yhtenäisyyden kannalta.

Seura ilmoittaa toimintakertomuksessaan tilikauden aikana pidettyjen hallituksen kokousten lukumäärän sekä kunkin jäsenen osallistumisen hallituksen kokouksiin.

Hallituksen kokoonpano ja jäsenten valinta

Hallituksen kokoonpanossa otetaan huomioon Seuran toiminnan tarpeet sekä hallituksen jäsenten vaihtuvuus ja asiantuntemuksen monipuolisuus. Hallitukseen pyritään samaan ennen muuta sellaisia aktiivisia ja motivoituneita henkilöitä, joilla on toimialaan liittyvää asiantuntemusta sekä riittävästi aikaa ja mahdollisimman laajaa osaamista tehtävän hoitamiseen. Myös sukupuolten välinen tasa-arvo, ikäjakauma ja metsätieteen eri tutkimusalojen edustus otetaan huomioon hallituksen kokoonpanossa.

Hallitus voi tarvittaessa asettaa työryhmän hallituksen jäsen ehdokkaiden etsimiseen. Työryhmässä tulee olla mukana jäseniä senhetkisestä tai edellisestä hallituksesta, mutta myös näistä toimielimistä riippumattomia Seuran jäseniä.

Hallituksen on varmistettava, että Seuran jäsenet saavat etukäteen riittävästi tietoa hallituksen jäsen ehdokkaiden ammattitaidosta ja kokemuksesta sekä tarvittaessa mahdollisuuden keskustella jäsen ehdokkaiden kanssa ennen kuin asiasta on tarkoitus päättää Seuran jäsenkokouksessa. Seura julkaisee ehdokkaiden taustatiedot verkkosivuillaan hyvissä ajoin ennen jäsenkokousta. Ehdokkaiden soveltuvuus ja suostumus tehtävään selvitetään etukäteen. Kaikilla hallituksen jäsenistä päättävään jäsenkokoukseen osallistuvilla Seuran äänivaltaisilla jäsenillä on oikeus asettaa ehdokkaita hallitukseen.

Hallituksen puheenjohtaja vastaa siitä, että uudet hallituksen jäsenet perehdytetään Seuran toimintaan. Uuden jäsenen tulee saada riittävät tiedot Seuran taustasta ja toiminnasta, toimintaa ohjaavasta lainsäädännöstä, Seuran ja sen hallinnoimien rahastojen säännöistä sekä sisäisistä työjärjestyksistä ja ohjeista.

Lojaliteettivelvollisuus

Hallituksen jäsen edustaa Seurassa toimiessaan vain Seuraa, ei työnantajaansa tai muuta tahoa. Hänen tulee työskennellä hallituksessa yksinomaan Seuran edun mukaisesti ja sen tarkoituksien hyväksi. Myös Seuran toiminnanjohtajaa ja muita toimihenkilöitä ohjaa velvoite lojalisuuteen eli toimimiseen yksinomaan Seuran hyväksi silloin, kun he toimivat Seurassa.

Hallituksen jäsenet, toimihenkilöt ja muut Seuran toiminnassa mukana olevat henkilöt eivät saa käyttää mahdollisessa muussa toiminnassaan moitittavalla tavalla hyväkseen sellaista tietoa, jonka he ovat saaneet toimiessaan Seurassa. Tällaisessa muussa toiminnassaan he eivät myöskään saa toimia Seuran etuja vastaan.

Esteellisyys

Esteellisyyteen kiinnitetään Seuran toiminnassa erityistä huomiota.

Hallituksen jäsen, toiminnanjohtaja tai muu toimihenkilö on esteellinen osallistumaan sellaisen asian käsittelyyn,

- jossa hän itse tai hänen lähisukulaisensa tai sellainen yhtiö, yhteisö tai muu taho, jonka toimielimissä hän toimii, tai jossa hänellä on merkittävä omistus- tai muu intressi, on Seuran sopija- tai vastapuolena, tai
- josta hänelle on odotettavana sellaista olennaista etua, joka saattaa olla ristiriidassa Seuran edun tai jäsenten yhdenvertaisen kohtelun kanssa.

Esteellinen hallituksen jäsen, toiminnanjohtaja, muut toimihenkilö tai asiantuntija ei saa osallistua hallituksen kokouksessa keskusteluun, päätösehdotuksen tekemiseen eikä äänestämiseen asiassa, jossa heidän objektiivisesti arvioiden voidaan katsoa olevan esteellisiä. Näiden henkilöiden tulee ilmoittaa ennen asian valmistelua riittävän kattavasti mahdolliset päätöksentekoon vaikuttavat sidonnaisuutensa ja eturistiriitansa, jotka myös merkitään hallituksen kokouksen tai jäsenkokouksen pöytäkirjaan. Esteellistä jäsentä voidaan kuitenkin kuulla asian selvittämiseksi. Esteellisyys on voimassa myös kokousten ulkopuolella.

Esteellinen henkilö ei saa osallistua myöskään tehdyn päätöksen toimeenpanoon, mikäli asia ei sitä välttämättä vaadi.

Jäsenkokous

Suomen Metsätieteellisessä Seurassa ylintä päätösvaltaa käyttävät jäsenet syys- ja kevätkokouksissa sekä mahdollisissa ylimääräisissä jäsenkokouksissa. Hallitus ja toimihenkilöt toimeenpanevat jäsenkokouksissa tehtyjä päätöksiä.

Jäsenkokouksen puheenjohtajana tulisi toimia kaikissa päätettävissä asioissa ensisijassa esteetön henkilö. Myös Seuran hallituksen puheenjohtaja voi toimia jäsenkokouksen puheenjohtajana, jos tämä katsotaan tarkoituksenmukaiseksi. Hän voi toimia puheenjohtajana myös vastuuvapausasiassa, jos siitä ei synny äänestystä. Hallituksen jäsen tai muu, jolle on uskottu Seuran hallintoon kuuluvia tehtäviä, ei saa äänestää asiassa, joka koskee tilintarkastajan valitsemista tai erottamisesta, tilinpäätöksen vahvistamista taikka vastuuvapauden myöntämistä, kun asia koskee hallintoa, josta hän on vastuussa, ellei asioiden sujuva käytännön hoitaminen tätä välttämättä vaadi.

Seuran jäsen ei saa Seuran jäsenkokouksessa äänestää eikä tehdä päätösehdotuksia päätettäessä hänen ja Seuran välisestä sopimuksesta tai muusta asiasta, jossa hänen yksityinen etunsa on ristiriidassa yhdistyksen edun kanssa. On hyvän hallintotavan mukaista, että esteellinen jäsen ei toimi pöytäkirjantarkastajana.

Varainhoito

Suomen Metsätieteellisen Seuran varainhoidon tarkoitus on turvata Seuran omien sääntöjen ja sen hallinnoimien rahastojen sääntöjen mukainen toiminta nyt ja tulevaisuudessa. Varainhoidon tulee täyttää lainsäädännössä asetetut yleishyödyllisyyden edellytykset.

Suomen Metsätieteellisen Seuran ja sen hallinnoimia rahastoja hoidetaan Seuran ja kunkin rahaston sääntöjen mukaisesti. Lahjoittajien alkuperäistä tahtoa pyritään kunnioittamaan kaikessa rahastojen varoja koskevassa päätöksenteossa.

Seuran varainhoitoa ohjaa suunnitelmallisuus, harkitsevaisuus ja pitkäjänteisyys. Varojen jaossa noudatetaan kestävyuden periaatetta eli varoja allokoidaan ylisukupolvisesti.

Hallitus määrittelee sijoitustoiminnan periaatteet ja seuraa, että niitä noudatetaan. Seuran sijoituspolitiikassa määritellään sijoitustoiminnan tavoitteet, riskit, seuranta ja raportointi, sijoitusten allokaatio ja liikkumavara allokaation sisällä sekä sallitut varallisuuslajit. Lisäksi voidaan määritellä sijoitustoimintaa ohjaavat eettiset ja mahdolliset muut vastaavat periaatteet.

Hallitus määrittelee Seuran sijoitustoimintaan liittyvien toimielinten, toimihenkilöiden sekä ulkopuolisten varainhoitajien valtuudet. Sijoittamisessa otetaan huomioon lyhyen aikavälin likviditeetti ja pitkän aikavälin vaikutukset Seuran toiminnan rahoitukseen.

Seuran hallituksen jäsenet tai toimihenkilöt eivät saa olla vastapuolena yhteisönsä arvopaperikaupoissa tai muissa varainhoitoon liittyvissä toimissa.

Apurahat ja palkinnot

Suomen Metsätieteellinen Seura jakaa apurahoja ja palkintoja omien sääntöjensä ja rahastojen sääntöjen mukaisesti säännöllisesti ja jatkuvasti. Apurahoilla rahoitetaan tulevaa työskentelyä, kun taas opinnäyte- ja muut palkinnot ovat tunnustus jo tehdystä työstä.

Hallitus päättää vuosittain, kuinka suuri osa rahastojen tuotosta jaetaan apurahoina. Pääsääntöisesti rahastoista voidaan jakaa apurahoina enintään niiden vuosituotto ottaen kuitenkin huomioon reaali-pääoman säilyminen pitkällä aikavälillä. Hallituksen on huolehdittava siitä, että Seuran ja rahastojen sääntöjen mukaisten toiminnan tarkoitusten toteutuminen on mahdollista myös tulevaisuudessa.

Seuralla on selkeät sisäiset ohjeet apurahahakemusten käsittelystä sekä niiden arvioinnissa noudatettavista periaatteista ja käytännöistä. Ohjeet ovat Seuran hallituksen jäsenten, toimihenkilöiden sekä kaikkien muidenkin arviointiin ja päätöksentekoon osallistuvien henkilöiden käytössä. Tutkimusapurahojen tärkein kriteeri on niiden tieteellinen laatu.

Hakemusten arvioinnissa noudatetaan hyvää tieteellistä käytäntöä, jossa korostuvat huolellisuus, tasapuolisuus, objektiivisuus ja riippumattomuus. Hallitus ei saa myöntää apurahoja, avustuksia tai opinnäytepalkintoja hallituksen jäsenille, toimihenkilöille tai näiden läheisille. Poikkeuksen muodostavat IUFRO:n toimihenkilöille IUFRO-toimintaan myönnetyt apurahat.

Apurahojen hakemisesta, hakemusten käsittelystä ja päätösten ilmoittamisesta tiedotetaan riittävällä tavalla. Tällöin kiinnitetään erityistä huomiota seuraaviin seikkoihin:

- tieto hakumahdollisuudesta tavoittaa potentiaaliset hakijat;
- hakemuslomakkeet ja niiden täyttämiseksi annetut ohjeet ovat selkeät ja hyvin saatavilla;
- hakijat saavat tiedon käsittelytavasta ja aikataulusta;
- myönnettyistä apurahoista tiedotetaan ilman tarpeetonta viivytystä. Samalla annetaan selkeät ohjeet apurahojen saajille siitä, miten apurahojen nostamiseksi tulee toimia ja miten työn edistymisestä on raportoitava;
- mikäli apurahan maksaminen voidaan keskeyttää tai maksettu apuraha voidaan periä takaisin, tästä tulee selkeästi ilmoittaa viimeistään apurahan myöntöä koskevassa ilmoituksessa. Samalla ilmoitetaan perusteet, joiden nojalla keskeytys tai takaisinperintä on mahdollinen.

Seura toimii aktiivisesti periäkseen takaisin apurahan tai osan siitä, mikäli apurahaa on käytetty sen ehtojen vastaisesti.

Myönnettyistä apurahoista ja niiden saajista toimitetaan tiedot veroviranomaisille sekä apurahansaajien eläke- ja sosiaalivakuuttamista hoitaville laitoksille näiden antamien ohjeiden mukaisesti.

Myönnettyjä apurahoja koskevat ja vastaavat asiakirjat säilytetään arkistoituina vähintään kymmenen vuotta. Apurahaa hakevien henkilöiden tietosuojan osalta noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä, ja poistettavat asiakirjat tuhoetaan asianmukaisesti. Tilitietoja ei kerätä apurahahakemusten yhteydessä, vaan ne pyydetään erikseen myönteisen päätöksen saajilta.

Seura arvioi säännöllisesti apurahatoimintansa vaikuttavuutta sekä mahdollisuuksia yhteistyöhön muiden apurahoja myöntävien toimijoiden kanssa. Seuran ja muiden apurahoja myöntävien tahojen apurahamyöntöjen mahdolliset päällekkäisyydet pyritään selvittämään aktiivisesti ennen lopullisia apurahapäätöksiä.

Huomionosoitukset

Suomen Metsätieteellinen Seura voi myöntää hopeisen tai pronssisen Cajander-mitalin ansiokkaasta metsätieteellisestä toiminnasta taikka Seuran mitalin toiminnasta Seuran hyväksi. Lisäksi hallitus voi esittää jäsenkokoukselle kunniapuheenjohtajan tai kunniajäsenen valintaa.

Seuralla on selkeät sisäiset menettelytavat huomionosoitusehdokkaiden ansioiden arvioimiseksi. Arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota arvioinnin tasapuolisuuteen ja objektiivisuuteen. Huomionosoituksista ei saa olla päättämässä sellainen hallituksen jäsen, jonka voidaan katsoa olevan asiassa esteellinen. Hänen ei myöskään tule osallistua asiasta käytävään keskusteluun hallituksessa.

Julkaisutoiminta

Seura noudattaa julkaisutoiminnassaan hyvää tieteellistä käytäntöä. Seuran julkaisemien tieteellisten sarjojen noudattama käsikirjoitusten arviointiprosessi on korkeatasoinen ja täyttää riippumattomuuden ja objektiivisuuden vaatimukset. Käsikirjoitusten arviointi on itsenäistä myös suhteessa Seuran hallitukseen ja sen jäseniin sekä heidän sidosryhmiinsä. Päätoimittajalla on hallituksesta riippumaton vastuu julkaisusarjan koko sisällöstä. Julkaisutoiminnassa seurataan Tutkimuseettisen neuvottelukunnan suosituksia ja Silva Fennican osalta kansainvälisen Committee on Publication Ethics (COPE) -järjestön suosituksia. Julkaisusarjojen käytännöt julkaistaan niiden verkkosivustoilla.

Seura arvioi säännöllisesti julkaisutoimintansa vaikuttavuutta sekä mahdollisuuksia yhteistyöhön alan muiden toimijoiden kanssa.

Hankinnat ja edustaminen

Seura voi ostaa palveluita ja hyödykkeitä, jotka liittyvät sen toimintaan, toiminnan kehittämiseen tai tarkoituksen toteuttamiseen. Kaikki hankintoihin käytettävät varat pyritään sisällyttämään Seuran talousarvioon, jonka hyväksymisestä päättää syyskokous.

Talousarvion ulkopuolella voidaan hallituksen päätöksellä ostaa kokonaisuuden kannalta vähäisiä palveluita ja hyödykkeitä, jos se on Seuran juoksevan toiminnan sujuvuuden kannalta tarkoituksenmukaista. Hallitus voi myös valtuuttaa toiminnanjohtajan tai taloudenhoitajan tekemään yhdessä hallituksen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan kanssa Seuran juoksevan toimintaan liittyviä pieniä hankintoja ilman hallituksen tekemää erillistä päätöstä. Pienen hankinnan euromääräisen ylärajan määrittää hallitus, mutta sen tulee olla enintään viisi prosenttia Seuran vuotuisesta talousarviosta.

Hallitus toimii Seuran lakimääräisenä edustajana. Seuran edustamisessa noudatetaan kohtuullisuutta.

Tiedottaminen

Seura tiedottaa toiminnastaan mahdollisimman avoimesti jäsenistölleen ja sidosryhmilleen. Se julkaisee vuosittain toimintakertomuksen lakisääteisen tilinpäätöksen lisäksi. Hyväksyttävänä poikkeuksina avoimuudesta voidaan pitää julkistamatta jättämistä, kun kysymyksessä ovat

- tilinpäätöksen tase-erittelyt;
- apurahapäätöksen perustelut muille kuin apurahan hakijalle;
- apurahapäätösten valmistelussa käytettäviä asiantuntijoita koskevat tiedot.

Ohjeiden hyväksyminen, päivittäminen ja totetumisen seuranta

Hallitus esittää hyvän hallintotavan ohjeet Seuran jäsenille hyväksyttäväksi.

Hallituksen tulee valvoa, että jäsenistön hyväksymän hyvän hallintotavan ohjeita noudatetaan Seuran kaikessa toiminnassa. Lisäksi hallituksen tulee arvioida vuosittain, onko Seuran hallinnossa noudatettu hyvää hallintotapaa, ja raportoida arvioinnin tulos Seuran toimintakertomuksessa.